

**Sprawozdanie z realizacji w roku 2017
„Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie w Województwie
Warmińsko-Mazurskim na lata 2015-2020”.**

Olsztyn, maj 2018 rok

Wprowadzenie

Działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w roku 2017 były realizowane w oparciu o zapisy Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2015-2020, który został przyjęty uchwałą Nr 4/30/15/V z dnia 20 stycznia 2015 r. przez Zarząd Województwa zgodnie z art. 6 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Program opiera się na sześciu celach szczegółowych:

1. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy;
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjnych i edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc;
4. Podniesienie kompetencji i doskonalenie umiejętności osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
5. Wzmacnianie współpracy między instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim;
6. Podniesienie wrażliwości społecznej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dokumentami źródłowymi Programu Wojewódzkiego są:

- ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku;
- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku;
- ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020;
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020 r.

Przy planowaniu i podejmowaniu działań w zakresie problematyki przemocy w rodzinie kierowano się głównym celem Programu, jakim jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim. Podejmowane działania były zgodne z realizacją celów szczegółowych, nakierowanych na rozwiązywanie problemów przemocy w rodzinie i ograniczanie negatywnych następstw związanych z jej występowaniem, między innymi poprzez wspieranie rodzin uwikłanych w przemoc, rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej na poziomie lokalnym i krajowym w zakresie przeciwdziałania i ograniczania zjawiska przemocy oraz badanie, monitorowanie skali i specyfiki zjawiska przemocy w regionie warmińsko-mazurskim. Podmiotami współpracującymi w realizacji wskazanych celów/działań były: Samorządy gmin i powiatów oraz ich jednostki organizacyjne (w tym Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i Ośrodki Pomocy Społecznej), Warmińsko-

Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie, Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie oraz organizacje sektora pozarządowego, itd.

W monitorowanym okresie Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie realizował dwutorowo, zarówno w ramach Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2015-2020, a także w ramach Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020.

W monitorowanym okresie na działania związane z realizacją zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy przeznaczono z budżetu samorządu województwa kwotę 75 587 zł.

Duże znaczenie dla monitorowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie mają sprawozdania składane przez organizacje pozarządowe i samorządy lokalne z realizacji dofinansowanych zadań. Monitoring realizacji WPPPwR jest możliwy także dzięki dobrej współpracy z instytucjami i placówkami z terenu województwa.

Jednostką odpowiedzialną za realizację zadań własnych samorządu województwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie.

Skala zjawiska przemocy w rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim, według danych uzyskanych z Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie oraz Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie.

Tabela 1. Liczba wszystkich sporządzonych „Niebieskich Kart” w województwie warmińsko-mazurskim w 2017r.

	Liczba WSZYSTKICH Niebieskich Kart - A wypełnionych w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r.	Liczba Niebieskich Kart - A wypełnionych w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. WSZCZYNAJĄCYCH procedurę "Niebieskie Karty"	Liczba WSZYSTKICH Niebieskich Kart - A wypełnionych w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. w których osobą wobec której istniało podejrzenie, że doświadcza przemocy była osoba niepełnoletnia (do 18 r. ż.)	Liczba Niebieskich Kart - A wypełnionych w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. WSZCZYNAJĄCYCH procedurę "Niebieskie Karty" w których osobą wobec której istniało podejrzenie, że doświadcza przemocy była osoba niepełnoletnia (do 18 r. ż.)
	1	2	3	4
OGÓLEM	6 193	4 713	373	338
w tym wypełnione przez przedstawicieli Policji	5 665	4 223	226	199

w tym wypełnione przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	399	368	74	68
w tym wypełnione przez przedstawicieli komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	35	33	4	4
w tym wypełnione przez przedstawicieli oświaty	74	70	63	61
w tym wypełnione przez przedstawicieli ochrony zdrowia	20	19	6	6

Źródło: Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie

Na podstawie powyższej tabeli należy stwierdzić, że ogólna liczba wypełnionych na terenie całego województwa formularzy „Niebieska Karta – A” w 2017 r. wyniosła 6193, z czego 4713 było formularzami wszczynającymi procedurę. Liczba formularzy jest mniejsza niż w latach 2015-2016 (w 2015 – 6904 Niebieskie Karty i w 2016 – 7894 Niebieskie Karty).

Tabela 2. Liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą

rok	ogółem	w tym:		
		kobiet	mężczyzn	małoletnich
2015	8823	5588	1141	2094
2016	9473	6305	1422	1746
2017	7224	4792	1003	1429

Źródło: Raporty Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie za rok 2017

Ofiarami przemocy doświadczanej od osoby najbliższej podobnie jak w latach ubiegłych, najczęściej są kobiety (w 2016 – 6305; w 2017 – 4792). Jednocześnie w 2017 roku odnotowano spadek liczby mężczyzn, którzy stali się ofiarami przemocy w rodzinie (spadek o 419 w porównaniu do roku 2016).

Tabela 3. Liczba osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie

rok	ogółem)	w tym:		
		kobiet	mężczyzn	nieletnich
2015	6452	544	5856	52
2016	7556	732	6755	69
2017	5619	442	5160	17

Źródło: Raporty Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie za rok 2017

Najczęściej, podobnie jak w latach ubiegłych, przemocy wobec osób najbliższych dopuszczali się mężczyźni, których w 2017 roku odnotowano 5160 (w 2015 – 5856; w 2016 – 6755). W 17 przypadkach przemocy wobec osób najbliższych dopuścili się osoby nieletnie (w 2015 roku – 52 osoby nieletnie, w 2016 roku – 69 osób nieletnich).

Tabela 4. Liczba zatrzymanych osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie

rok	ogółem	W tym:		
		kobiet	mężczyzn	nieletnich
2015	2263	103	2152	8
2016	2599	144	2449	6
2017	1912	90	1820	2

Źródło: Raporty Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie za rok 2017

W 2017 roku odnotowano spadek liczby zatrzymanych w związku z przemocą w rodzinie (w 2015 – 2263; w 2016 – 2599) – zatrzymanych zostało 1912 osób. Ponadto łącznie 841 osób zostało doprowadzonych celem wytrzeźwienia do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub do izb wytrzeźwień, bądź innych placówek.

Tabela 5. Liczba osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie będąc pod wpływem alkoholu

rok	ogółem	W tym:		
		kobiet	mężczyzn	nieletnich
2015	4281	255	4018	8
2016	4948	355	4583	10
2017	3754	220	3530	4

Źródło: Raporty Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie za rok 2017

Z analizy danych wynika, iż czynnikiem przyczyniającym się do występowania zjawiska przemocy w rodzinie jest nadużywanie alkoholu. W monitorowanym okresie możemy zaobserwować spadek liczby osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie będąc pod wpływem alkoholu. Jednocześnie odnotowuje się spadek liczby kobiet stosujących przemoc (spadek o 135 w porównaniu do roku 2016).

Funkcjonariusze Policji w celu udzielenia ofiarom wszechstronnej pomocy ściśle współpracowali z podmiotami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, z miejskimi i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej, komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych, ośrodkami interwencji kryzysowej, centrami pomocy rodzinie, a w przypadku krzywdzenia dzieci również ze szkołami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz sądami rodzinnymi. Ponadto uczestniczyli w posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych dla rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz brali udział w szkoleniach dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy 1:

Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Od szeregu lat samorząd województwa wspiera działania mające na celu zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów. Propaguje również działania mające na celu edukację uczniów o zagrożeniach płynących z przemocy w rodzinie, poprzez zlecenie zadań organizacjom pozarządowym w otwartym konkursie ofert.

Szkoła dla rodziców i wychowawców

Według danych, uzyskanych na podstawie ankiet z lokalnych samorządów w roku 2016 program profilaktyczno-edukacyjny „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” realizowany był na terenie województwa w formie warsztatowej przez 28 podmiotów w 18 gminach oraz 11

podmiotów w 11 powiatach. W 2017 r. odbyło się 75 cykli warsztatów szkoły dla rodziców. Łącznie zajęcia warsztatowe ukończyło 528 osób.

Z uwagi na korzyści, jakie płyną z realizacji ww. programu Samorząd Województwa zaangażował się w działania informujące o możliwości skorzystania z tego typu wsparcia, poprzez rozpropagowywanie ulotek informacyjnych.

Ważną rolę we wspieraniu rodzin z dysfunkcjami pełnią asystenci rodziny oraz pedagodzy ulicy. W roku 2017 w województwie pracowało 184 asystentów rodziny (liczba ta /zmałała o 17 w porównaniu z rokiem 2016), którzy wsparciem objęli 2122 rodziny (w roku 2016 – 2245 rodzin). Natomiast jeśli chodzi o pedagogów ulicy, z uzyskanych z terenu województwa informacji wynika, że w roku 2017 pracowało ich w środowisku 3.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zaproponował w roku 2017, w otwartym konkursie ofert z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zadania do realizacji organizacjom pozarządowym. Działanie to zostało szerzej opisane na stronie 16.

Wskaźniki przyjęte celu szczegółowym 1

Wskaźniki	w latach		
	2015	2016	2017
Liczba dofinansowanych programów jednostek niepublicznych w ramach otwartych konkursów ofert, dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3	4	3
Liczba kampanii	2	4	3
Liczba uczestników konferencji, paneli, szkoleń organizowanych przez Samorząd Województwa lub we współpracy z innymi podmiotami	235	370	317

Cel szczegółowy 2:

Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.

Od szeregu lat Samorząd Województwa inicjuje i dofinansowuje tworzenie w województwie „Przyjaznych Pokoi Przesłuchań Dzieci”.

Działalność ww. pomieszczeń jest corocznie monitorowana. Obecnie w województwie funkcjonuje 17 takich pokoi, z czego utworzenie 12 było inicjowane i wspierane finansowo z budżetu województwa.

Poniższe zestawienie obrazuje stan wykorzystania tych pomieszczeń w latach 2015-2017.

Tabela 6. Funkcjonowanie „Przyjaznych Pokoi Przesłuchań Dzieci” w Województwie Warmińsko-Mazurskim

Rok	Liczba działających Przyjaznych Pokoi Przesłuchań Dzieci	Pokoje utworzone z inicjatywy województwa	Liczba przeprowadzonych przesłuchań (policyjnych, prokuratorskich, sędziowskich)	Liczba posiedzeń składu sędziowskiego	Liczba przeprowadzonych badań (psychologicznych, pedagogicznych, innych)	Liczba sesji terapeutycznych (w godzinach)
2015	16	12	277	122	309	1315
2016	17	12	479	146	560	1408
2017	17	12	518	273	115	577

Zródło: opracowanie własne – dane za rok 2017 uzyskane z placówek prowadzących „Przyjazne Pokoje Przesłuchań Dzieci”

Z przeanalizowanych danych otrzymanych z instytucji prowadzących „Przyjazne Pokoje Przesłuchań Dzieci” wynika, iż w roku 2017 liczba prowadzonych przesłuchań policyjnych, prokuratorskich i sędziowskich wzrosła o 39 w porównaniu do roku 2016. Zmalała natomiast pięciokrotnie liczba sesji terapeutycznych. Natomiast o ponad 20% zmalała liczba posiedzeń składu sędziowskiego oraz liczba przeprowadzonych badań – o prawie 59%.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 dofinansowano zadanie pn. „Punkt konsultacyjny ds. Przemocy w Rodzinie w Wydminach”.

Celem projektu jest udzielenie wsparcia dla 120 osób zamieszkującą gminę Wydminy (60 sprawców i 60 ofiar) stosujących oraz doświadczających przemocy domowej poprzez usługi Punktu Konsultacyjnego ds. Przemocy w Rodzinie w Wydminach do końca stycznia 2019 r.

Zadania: Punkt Konsultacyjny Osoba Pierwszego Kontakt, Poradnictwo specjalistyczne prawne, psychologiczne, rodzinne, asystent rodziny, pracownik socjalny, przemoc domowa, wzmocnienie więzi rodzinnych. Grupą docelową są mieszkańcy gminy Wydminy stosujący lub doświadczający przemocy w rodzinie.

Wartość projektu : 947 837,50

Wartość dofinansowania : 858 327,50

Realizatorem projektu jest gmina Wydminy

Realizacja projektu: od 1 stycznia 2017 r. do końca stycznia 2019 r.

Wskaźniki przyjęte w celu szczegółowym 2:

Wskaźniki	w latach		
	2015	2016	2017
wzrost liczby utworzonych punktów konsultacyjnych i ośrodków wsparcia	l. p.konsult. – 105 l. ośr. wsparcia – 22	l. p.konsult. – 118 l. ośr. wsparcia – 21	l. p.konsult. – 74 * l. ośr. wsparcia – 4 *
liczba nowoutworzonych Niebieskich Pokoi w powiatach	0	1	0

Wzrost liczby osób doświadczających przemocy, które skorzystały z programów wspierających	183	217	**
---	-----	-----	----

* Dane uzyskane z Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego.

** Dane z Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będą możliwe do uzyskania po przeanalizowaniu ankiet samorządów gminnych PARPA-GI.

Cel szczegółowy 3:

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjnych i edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc.

Z danych przekazanych z Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie wynika, że:

- W roku 2017 programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie realizowało 19 na 21 powiatów (w tym 2 miasta grodzkie na prawach powiatu). Zadania nie realizowały 2 powiaty: szczycieński oraz miasto Elbląg.

Tabela 7. Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w województwie warmińsko-mazurskim

Powiat	Liczba osób, które ukończyły program					
	2015		2016		2017	
	Ogółem	K	Ogółem	K	Ogółem	K
Bartoszycki	18	0	18	0	14	0
Braniewski	0	0	10	0	6	0
Działdowski	36	8	48	7	35	0
Elbląski	0	0	4	0	2	0
M. Elbląg	6	1	10	0	0	0
Etcki	28	1	9	0	13	1
Giżycki	3	1	-	-	1	0
Gołdapski	10	0	8	0	13	1
Iławski	34	0	35	0	24	0
Kętrzyński	29	0	21	0	20	0
Lidzbarski	0	0	-	-	9	4
Mragowski	8	1	10	0	5	0
Nidzicki	12	0	16	1	11	1
Nowomiejski	8	0	9	0	9	0
Olecki	1	0	4	0	5	0

Olsztyński	65	0	104	12	120	23
M. Olsztyn	18	0	13	4	25	1
Ostródzki	26	0	20	0	26	0
Piski	5	1	4	0	5	0
Szczycieński	21	10	-	-	0	0
Węgorzewski	6	0	9	0	10	2
Razem	324	23	352	24	353	33

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że najczęściej udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie biorą mężczyźni. Natomiast największą liczbę kobiet uczestniczących w ww. programie w 2017 r. odnotowuje się w powiecie olsztyńskim.

Realizacja celu przebiegała w naszym województwie również poprzez organizację od siedmiu lat konferencji „Solidarni przeciw przemocy wobec kobiet – Biała Wstążka”. Konferencje odbywają się w Ramach Kampanii „Biała Wstążka” w okresie świątowych 16 Dni przeciw przemocy ze względu na płeć. *Więcej o konferencji, która odbyła się w 2017 r. na stronie 16.*

Wskaźniki przyjęte w celu szczegółowym 3:

Wskaźniki	w latach		
	2015	2016	2017
Wzrost liczby osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym	324	352	353
Spadek liczby osób po przebyciu programu korekcyjno-edukacyjnego stosujących przemoc	71	34	21
	osób powróciło do stosowania przemocy	osoby powróciły do stosowania przemocy	osób powróciło do stosowania przemocy

Źródło: Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie

Cel szczegółowy 4:

Podniesienie kompetencji i doskonalenie umiejętności osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego inicjuje i dofinansowuje szkolenia dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1) Szkolenia dla członków zespołów interdyscyplinarnych

- ❖ **W roku 2017** Samorząd Województwa wspierając samorzady gminne w realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przygotował jesienią 3-dniowe

szkolenie warsztatowe, przewidziane dla członków i kandydatów do zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Szkolenie odbyło się 6-8.11, 8-10.11, 13-15.11 oraz 15-17.11 i miało charakter interdyscyplinarny. Wśród uczestników byli przede wszystkim: pracownicy socjalni, członkowie gminnych komisji RPA, asystenci rodziny, policjanci, kuratorzy sądowi i zawodowi.

Łącznie wzięło w nim udział 80 osób.

Szkolenie obejmowało 24 godziny dydaktyczne w 4 grupach warsztatowych po 20 osób. Udział w szkoleniu skierowanym do członków Zespołów Interdyscyplinarnych, dot. „wszczenia oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty” w sytuacji wystąpienia przemocy wobec dziecka, a także w sytuacji, w której w rodzinie objętej procedurą są dzieci” w Lidzbarku Warmińskim zakładał zdobycie lub pogłębienie wiedzy przez uczestników w następujących obszarach:

- **Aspekty psychologiczne, testy osobowościowe (3h)**
 - Gdzie zaczyna się przemoc?
- **Aspekty prawne (3h)**
 - Procedura „Niebieskie Karty”
 - Różne rodzaje przemocy – przemoc psychiczna a ekonomiczna, seksualna a fizyczna – wyrokowanie i skuteczność kar
 - Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne oraz Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia
 - Procedura odbierania dzieci
 - Problemy, wątpliwości prawne, ustawy a rzeczywistość
- **Warsztaty praktyczne (2h)**
 - Praca w grupach
- **Aspekty psychologiczne przemocy domowej (3h)**
 - Wtórna wiktymizacja, obwinianie ofiar
 - Bycie ofiarą – właściwa komunikacja z osobami doświadczającymi przemocy
 - Bycie sprawcą – właściwa komunikacja z osobami stosującymi przemoc
- **Trudne sytuacje (3h)**
 - Metody wsparcia emocjonalnego
 - Metody reagowania i zapobiegania zjawisku przemocy
- **Symulacja zadaniowa (3h)**
 - Rozmowy z osobami doświadczającymi przemocy – najczęściej spotykane problemy w pracy z ofiarami przemocy
- **Warsztaty praktyczne (2h)**
 - Metody radzenia sobie ze stresem
- **Symulacja zadaniowa (3h)**
 - Rozmowy z osobami stosującymi przemoc – najczęściej spotykane problemy w pracy ze sprawcami przemocy
- **Podsumowanie, pytania, dyskusja (2h)**

Szkolenie przeprowadziła Pani Joanna Winiecka – prawnik oraz akredytowany coach, specjalista ds. przemocy w rodzinie, aktualnie w trakcie doktoratu na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu z zakresu „Ekonomicznych aspektów przemocy domowej”.

2) Szkolenie kandydatów na dyżurnych Telefonu Zaufania

Szkolenie przeprowadziło Olsztyńskie Stowarzyszenie Pomocy Telefonicznej na zlecenie Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Szkolenie dla 50 wolontariuszy olsztyńskiego Telefonu Zaufania w dniu 25 września 2017 r. miało za zadanie podwyższenie kwalifikacji i umiejętności wolontariuszy Olsztyńskiego Telefonu Zaufania.

3) Szkolenie dla Ośrodków Pomocy Społecznej, PCPR, organizacji pozarządowych

W dniach 25-27 kwietnia 2017 r. odbyło się trzydniowe szkolenie: „Uzależnienia – problem całej rodziny”. Celem szkolenia realizowanego w formie warsztatów było zwiększenie wiedzy na temat uzależnienia w rodzinie, problemu przemocy, która bardzo często w różnej formie współwystępuje z problemem uzależnienia, a także zwiększenie umiejętności w zakresie pomocy i interwencji, gdy powyższe problemy występują. W szkoleniu uczestniczyło 25 osób (pracownicy: ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie, organizacji pozarządowych, środowiskowych domów samopomocy). Zajęcia zostały przeprowadzone przez Pana Krzysztofa Panfila, pedagoga, Pełnomocnika Burmistrza Miasta Iława ds. Profilaktyki Uzależnień, Kierownika Ośrodka Psychoedukacji, Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Iławie. Szkolenie odbyło się w Pensjonacie Karmuszka w Łopkajnach koło Gietrzwałdu.

Wskaźniki przyjęte w celu szczegółowym 4:

Wskaźniki	w latach		
	2015	2016	2017
Wzrost liczby przeszkolonych osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	74	300	130

Cel szczegółowy 5:

Wzmacnianie współpracy między instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim.

W ramach współpracy z trzecim sektorem, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zaproponował w roku 2017, w otwartym konkursie ofert z zakresu profilaktyki

i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zadania do realizacji organizacjom pozarządowym:

- 1) zorganizowanie w dniach 25 listopada – 10 grudnia wojewódzkich obchodów w ramach kampanii „Biała wstążka” poświęconej przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet.
- 2) zorganizowanie konferencji mającej na celu upowszechnianie „dobrych praktyk” w zakresie skutecznych metod przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Trzy ze zgłoszonych ofert zdobyły uznanie komisji oceniającej wnioski w konkursie oraz otrzymały dofinansowanie na realizację następujących zadań:

- „Oblicza (prze)Mocy” konferencja organizowana przez Fundację „Inicjatywa Kobiet Aktywnych” FIKA z Olsztyna. W Konferencji wzięło udział ok. 100 osób. Zadanie miało na celu: upowszechnienie najnowszych wyników badań w zakresie przemocy w rodzinie; wypracowanie oraz upowszechnienie dobrych praktyk ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie; poprawa efektywności współpracy pomiędzy podmiotami (uczelnia wyższa, NGO, Policja, MOPS i inne);
 - „Organizacja konferencji upowszechniającej dobre praktyki w zakresie skutecznych metod przeciwdziałania przemocy w rodzinie” organizowana przez Fundację Instytut Badań i Edukacji Społecznej z Olsztyna. Konferencja została zorganizowana w Mrągowie i wzięło w niej udział 87 osób. Zadanie miało na celu: upowszechnianie metod przeciwdziałania przemocy w rodzinie i przemocy wobec kobiet poprzez zorganizowaną konferencję podczas obchodów Dni „Białej Wstążki”.
 - „Zorganizowanie i przeprowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej poświęconej przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet w dniach 1 listopada – 10 grudnia” realizowane przez Fundację Instytut Badań i Edukacji Społecznej z Olsztyna. W ramach tego zadania w listopadzie i grudniu pojawiały się artykuły w Gazecie Olsztyńskiej oraz na stronie internetowej www.wm.pl dotyczące przemocy. Odbiorcami kampanii było ok. 119 521 osób. Zadanie miało na celu: upowszechnianie wiedzy o metodach przeciwdziałania przemocy w rodzinie i przemocy wobec kobiet poprzez promocję instytucji, organizacji i służb biorących udział w obchodach wojewódzkich Dni „Białej Wstążki”.
- Łącznie na realizację ww. zadań przeznaczono 20 000 zł.

Wojewódzka narada gminnych pełnomocników ds. rozwiązywania problemów uzależnień

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego systematycznie organizuje wojewódzkie narady gminnych pełnomocników ds. rozwiązywania problemów uzależnień oraz przedstawicieli PCPR-ów.

W dniach 18-19 maja 2017 r. w Kromerowie odbyła się wojewódzka narada pełnomocników/koordynatorów ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, przygotowana przez Biuro ds. Uzależnień Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko–Mazurskiego.

Podczas narady zostały poruszone, m.in. tematy dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Pani Kamila Roguz ze Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Olsztynie zaprezentowała zasady działalności ośrodków w województwie warmińsko-mazurskim oraz wskazała kierunki współpracy ośrodków z jednostkami pomocy społecznej. Natomiast Pani Ewa Szerszeniewska – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynku, przedstawiła uczestnikom narady realizowane w gminie Olsztynek profilaktyczne programy pracy z młodzieżą. Był to przykład „dobrych praktyk“, ponieważ w gminie Olsztynek od lat realizuje się programy, które są monitorowane i ewaluowane. Dużą uwagę uczestników przykuł program „Przemoc na randkach“, który zakłada przerwanie milczenia na temat przemocy w związkach młodych ludzi, wzbudzenie refleksji na temat przemocy seksualnej oraz znalezienie sposobów na obronę siebie.

W naradzie udział wzięło łącznie **50 osób**, głównie gminni pełnomocnicy/ koordynatorzy ds. rozwiązywania problemów uzależnień, kierownicy ośrodków pomocy społecznej, przewodniczący i członkowie Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych oraz przedstawiciele urzędów miast i gmin.

„Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem”

W roku 2017 po raz kolejny Samorząd Województwa wziął udział w kampanii „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem” rozsyłając informację zachęcającą instytucje świadczące pomoc osobom pokrzywdzonym przepięstwem do włączenia się w akcję.

W czasie 19-25 lutego wszystkie osoby potrzebujące niezbędnej pomocy prawnej, a będące ofiarami przepięstwa, mogły uzyskać ją bezpłatnie w Sądach oraz w wyznaczonych punktach na terenie województwa.

Ankieta dla Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

W styczniu 2018 r. została wysłana ankieta do SOW w Olsztynie, Olecku oraz Elblągu. Z danych przekazanych przez SOW wynika:

Tabela 9. Dane dotyczące Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

ROK	Liczba umieszczonych w Ośrodkach			Liczba osób/rodzin umieszczonych w mieszkaniu chronionym
	kobiet	mężczyzn	dzieci	
2015	44	4	64	2/1

2016	46	1	53	3/2
2017	54	3	53	2/1

Źródło: *Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie*

Największym problemem zgłaszanym przez Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia jest brak możliwości pozyskania lokalu socjalnego przez osobę opuszczającą SOW, trudność w znalezieniu pracy dla matek samotnie wychowujących dzieci, niewystarczające oddziaływanie na osobę stosującą przemoc oraz brak systemowej pomocy rodzinie.

Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dobrze oceniają współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jednak oczekują większego zainteresowania ze strony OPSów oraz kuratorów sądowych, sytuacją ofiar przebywających na pobycie całodobowym w SOW.

Wypracowanie propozycji procedur postępowania w zakresie realizacji zadań szczegółowych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Pełnomocnik Zarządu ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczył na bieżąco w pracach i posiedzeniach Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Wojewodzie Warmińsko-Mazurskim. Zespół ten skupia przedstawicieli różnych instytucji i organizacji w województwie zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Prace Zespołu skoncentrowane są między innymi na wypracowaniu procedur działań, które usprawnią system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki przyjęte w celu szczegółowym 5:

Wskaźniki	w latach		
	2015	2016	2017
Wzrost liczby „dobrych praktyk” w zakresie współpracy pomiędzy podmiotami	0	13	14
Wzrost liczby zawiązanych partnerstw	0	0	0
wzrost liczby gmin i powiatów włączających się w obchody Dni Walki z Przemocą „Biała Wstążka” i „Otwarte Drzwi”	43	65	65
Wzrost liczby uczestników spotkań w SOW *	0	0	0

* Pracownicy Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie systematycznie zapraszani są do udziału w naradach pełnomocników ds. profilaktyki uzależnień oraz w szkoleniach z zakresu przemocy w rodzinie, co umożliwia im wymianę doświadczeń z osobami, które zajmują się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Źródło: dane własne

Cel szczegółowy 6:

Podniesienie wrażliwości społecznej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Samorząd Województwa od 7 lat systematycznie organizuje wojewódzkie konferencje „Solidarni przeciw przemocy wobec kobiet – Biała Wstążka”.

27 listopada 2017 r. odbyła się VII Wojewódzka Konferencja w ramach Kampanii „Biała Wstążka”, zorganizowana przez Fundację Instytut Badań i Edukacji Społecznej z Olsztyna. W konferencji pod hasłem „**Stop przemocy wobec kobiet — jak pomóc skutecznie**” wzięło udział 87 osób. Stowarzyszenie otrzymało dofinansowanie na zorganizowanie konferencji w ramach otwartego konkursu ofert. Relacja z konferencji znalazła się w Gazecie Olsztyńskiej, tygodnikach lokalnych oraz na stronie internetowej Gazety Olsztyńskiej. Konferencja została dofinansowana ze środków Samorządu Województwa.

Harmonogram publikacji artykułów dot. konferencji „Biała Wstążka” :

20-27 listopada – zapowiedzi konferencji poświęconej Tygodniowi Białej Wstążki w Gazecie Olsztyńskiej, Dzienniku Elbląskim oraz Kurierze Mrągowskim

29 listopada – relacja z konferencji w Gazecie Olsztyńskiej i Kurierze Mrągowskim

2 grudnia – artykuł: przykłady dobrych praktyk w przeciwdziałaniu przemocy – cała strona: Gazeta Olsztyńska i Dziennik Elbląski

8 grudnia – wydanie piątkowe „Gazety Olsztyńskiej”. Artykuł: przykłady dobrych praktyk

30 listopada-8 grudnia – materiały redakcyjne we wszystkich tygodnikach lokalnych informacją o dniach otwartych

30 listopada-8 grudnia – materiały redakcyjne na 19 portalach lokalnych

Corocznie podczas konferencji odznaczeni zostają Warmińsko-Mazurscy Kawalerowie „Białej Wstążki”, którzy swoją pracą i zaangażowaniem w niesienie pomocy kobietom pokrzywdzonym, w sposób szczególny zasłużyli na wyróżnienie.

W roku 2017 kawalerami „Białej Wstążki” zostali trzej dzielnicowi:

1. asp. szt. Dariusz Dzierlatka
2. asp. Łukasz Banaś
3. asp. sztab. Krzysztof Sieradziński

Akcja „Otwarte Drzwi”

Samorząd Województwa w roku 2017 podjął inicjatywę pod nazwą „Otwarte Drzwi” i zaplanował na terenie województwa warmińsko-mazurskiego zorganizowanie tego wydarzenia w dniu 2 grudnia.

Pismo zachęcające do włączenia się w kampanię zostało rozesłane do 250 instytucji, a 65 z nich zadeklarowały swój udział w akcji. W tym dniu, osoby dotknięte przemocą w rodzinie

mogły skorzystać z porady psychologa, prawnika, terapeuty, dostały także możliwość założenia Niebieskiej Karty.

Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny

Co roku, odpowiadając na potrzebę wzmacniania rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu, przedsięwzięcie koncentruje się wokół innego aspektu życia rodzinnego i społecznego. W 2017 roku Dni Rodziny odbyły pod hasłem „Miłość w rodzinie nigdy nie zginie”. Przygotowania do organizacji Dni Rodziny rozpoczynają się już w listopadzie roku poprzedzającego dane przedsięwzięcie. Wtedy to, na spotkaniu zespołu programowego, wybierane jest hasło przewodnie. Kolejne spotkania robocze odbywają się w lutym oraz kwietniu. Systematyczny kontakt z lokalnymi organizatorami oraz szeroka promocja (poprzez biuletyn wydawany dwa razy do roku i plakat) przedsięwzięcia sprawia, że każdym Warmińsko-Mazurskim Dniom Rodziny towarzyszy wiele różnorodnych inicjatyw.

W 2017 roku, w ramach Dni Rodziny tj. między 12 maja, a 9 czerwca, odbyło się ponad tysiąc wydarzeń, m.in.: wykładów, warsztatów, lekcji w szkole, festynów, imprez sportowych, rajdów rodzinnych, w których organizację zaangażowało się ponad 1000 różnych podmiotów.

Co roku obchody Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny rozpoczynają się uroczystą Inauguracją około 15 maja. Konferencję organizuje Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej we współpracy z Radą ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego i współdziałale Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego. Rok rocznie uroczystości towarzyszą wystąpienia członków komitetu honorowego oraz wykłady inauguracyjne.

Obchody Dni Rodziny kończy uroczyste Zakończenie Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny, w 2017 roku gospodarzem Zakończenia było miasto Pieniężno.

Działalność profilaktyczna Policji

W monitorowanym okresie na terenie województwa przedstawiciele różnych podmiotów, a szczególnie funkcjonariusze Policji prowadzili działalność profilaktyczno-edukacyjną w celu ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie.

Poniżej kilka przykładowych przedsięwzięć, działań zorganizowanych w 2017 r.:

- ***Komenda Powiatowa Policji w Mrągowie*** – w ramach akcji na antenie Meloradio, wyemitowano audycję podczas której policjantka poruszyła problem przemocy w rodzinie oraz poinformowała o formach pomocy i przeciwdziałania temu zjawisku. Podczas akcji „One Billion Rising”/„Nazywam się Miliard” zgromadzonym przed budynkiem Centrum Kultury i Turystyki „Zodiak” w Mrągowie uczestnikom zaprezentowano materiały informacyjne dotyczące światowej akcji i przekazano materiały informacyjne w postaci ulotek i książeczek dot. „Przemoc seksualna wobec dzieci”, a następnie trenerka zumbi poprowadziła wszystkich zgromadzonych do tańca w rytm piosenki „Break The Chain”, by w ten sposób okazać solidarność i wsparcie dla wszystkich kobiet na świecie, które doświadczają przemocy. W akcji uczestniczyło około 500 osób.

- **Komenda Powiatowa Policji w Pisz** – w grudniu dzielnicowi z całego powiatu piskiego uczestniczyli w różnych przedsięwzięciach w ramach kampanii „**16 dni przeciw przemocy wobec kobiet**”. Dzielnicowi z KPP w Pisz przeprowadzili 8 spotkań z młodzieżą szkół gimnazjalnych zorganizowanych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, brali też udział w marszach będących protestem przeciwko przemocy wobec kobiet, zorganizowanych w Pisz, Orzyszu i Rucianem – Nidzie.

- **Komenda Powiatowa Policji w Kętrzynie** – funkcjonariusze KPP Kętrzyn wspólnie z Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Reszlu oraz terapeutą ds. uzależnień /specjalistą w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w Zespole Szkół w Reszlu przeprowadzili warsztaty z młodzieżą szkoły średniej na temat: „**Jak się bronić przed przemocą w rodzinie**”

- **Komenda Powiatowa Policji w Nowym Mieście Lubawskim** – dniu 27 listopada 2017r. w Urzędzie Miasta w Nowym Mieście Lubawskim zorganizowana została powiatowa Konferencja pn. „**Twoja niemoc wspiera przemoc**”. Uczestnikami konferencji były osoby, które na co dzień pracują na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, członkowie zespołów interdyscyplinarnych, policjanci, pracownicy socjalni, pracownicy ośrodków pomocy społecznej, domu dziecka, kuratorzy, pedagodzy i dyrektorzy szkół. Podczas konferencji wykład wygłosił psycholog z Centrum Medicus w Gdańsku.

Wskaźniki przyjęte w celu szczegółowym 6:

Wskaźniki	w latach		
	2015	2016	
Liczba dofinansowanych programów jednostek niepublicznych w ramach otwartych konkursów ofert, w celu podniesienia świadomości na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3	4	3
Liczba kampanii	4	4	3
Liczba uczestników konferencji i seminariów dotyczących przemocy organizowanych przez Samorząd Województwa lub we współpracy z innymi podmiotami	235	370	317

Sporządziła:
Małgorzata Stasiewicz